

Barris i fonts d'informació per a l'anàlisi de la seguretat

Potencialitats i dificultats

Orientacions per a incorporar el coneixement sobre la seguretat i la convivència en els plans de barris

Perquè és rellevant el coneixement en el marc de les polítiques de seguretat?

EDITORIAL
La inseguridad ciudadana se enquista

118 | Actualizado a 10/10/2019 12:31

La inseguridad se ha enquistado como principal problema de la ciudad, a juicio de la mayoría de los ciudadanos consultados

El Tsunami Veïnal torna a manifestar-se el 14 de setembre per la inseguretat a Barcelona

Els veïns tornen al carrer un any després de la primera protesta

L'AMB assegura que no hi ha un problema de seguretat a les ciutats metropolitanes

Ho fa quan aquesta setmana una enquesta posa en relleu que el 40% dels ciutadans que viuen en ciutats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona tenen la sensació que la inseguretat ha crescut l'últim any

BARCELONA

Inseguretat i neteja, problemes principals i en augment a Barcelona

El Baròmetre Municipal de finals d'any no inclou preguntes de tipus polític en ser l'últim abans de les eleccions de maig

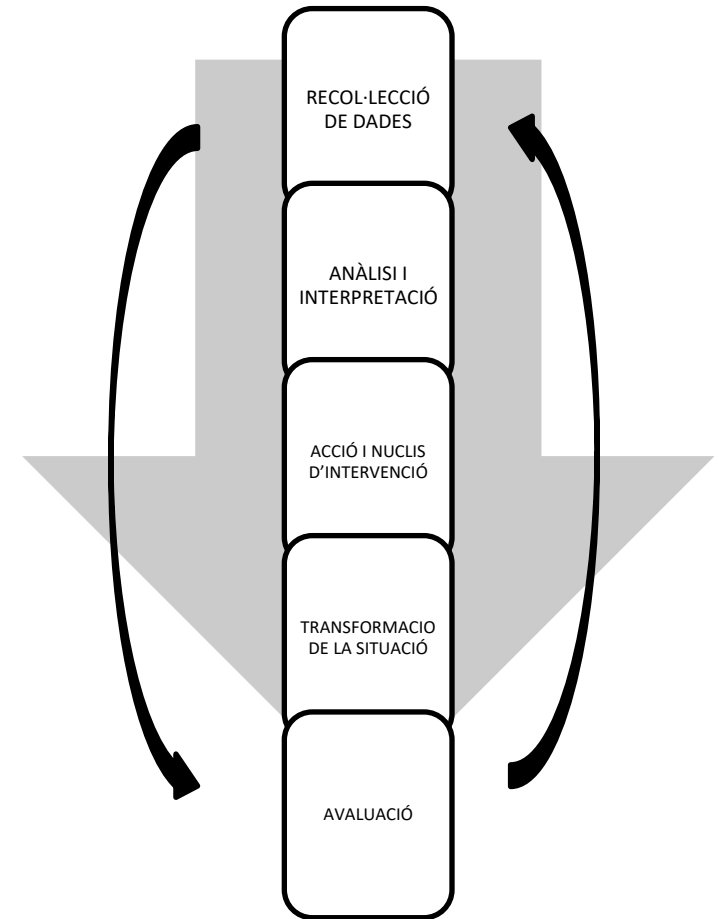
El Raval aixeca la veu per protestar contra la brutícia i la delinqüència

BARCELONA

Barcelona, atemorida per la "cultura de la navalla": controls amb detectors de metalls a la festa de Cap d'Any

Les patrulles de la Guàrdia Urbana de Barcelona ja porten pales per detectar armes blanques en escorcolls i detencions

Sobre quines dimensions i àmbits cal generar coneixement?

Delinqüència, activitat delictiva, victimització

Estereotips, estigmes

Percepció de seguretat i d'inseguretat, por

Context físic i social dels barris: renda, convivència, urbanisme, disseny, estat i manteniment, usos de l'espai, ...

Actituds i discursos sobre desviació i control social, opinió sobre polítiques i intervencions

Atributs individuals, experiències viscudes

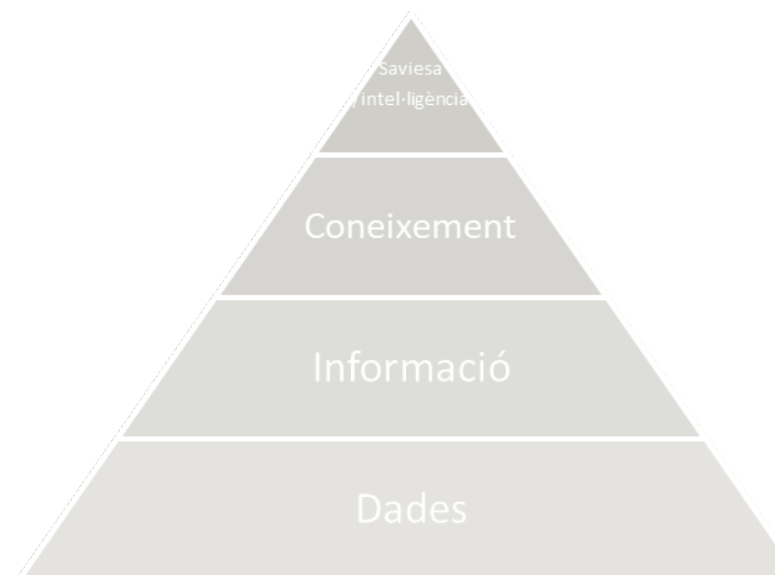
CONSTRUCCIÓ SOCIAL DE LA SEGURETAT

Fonts d'informació

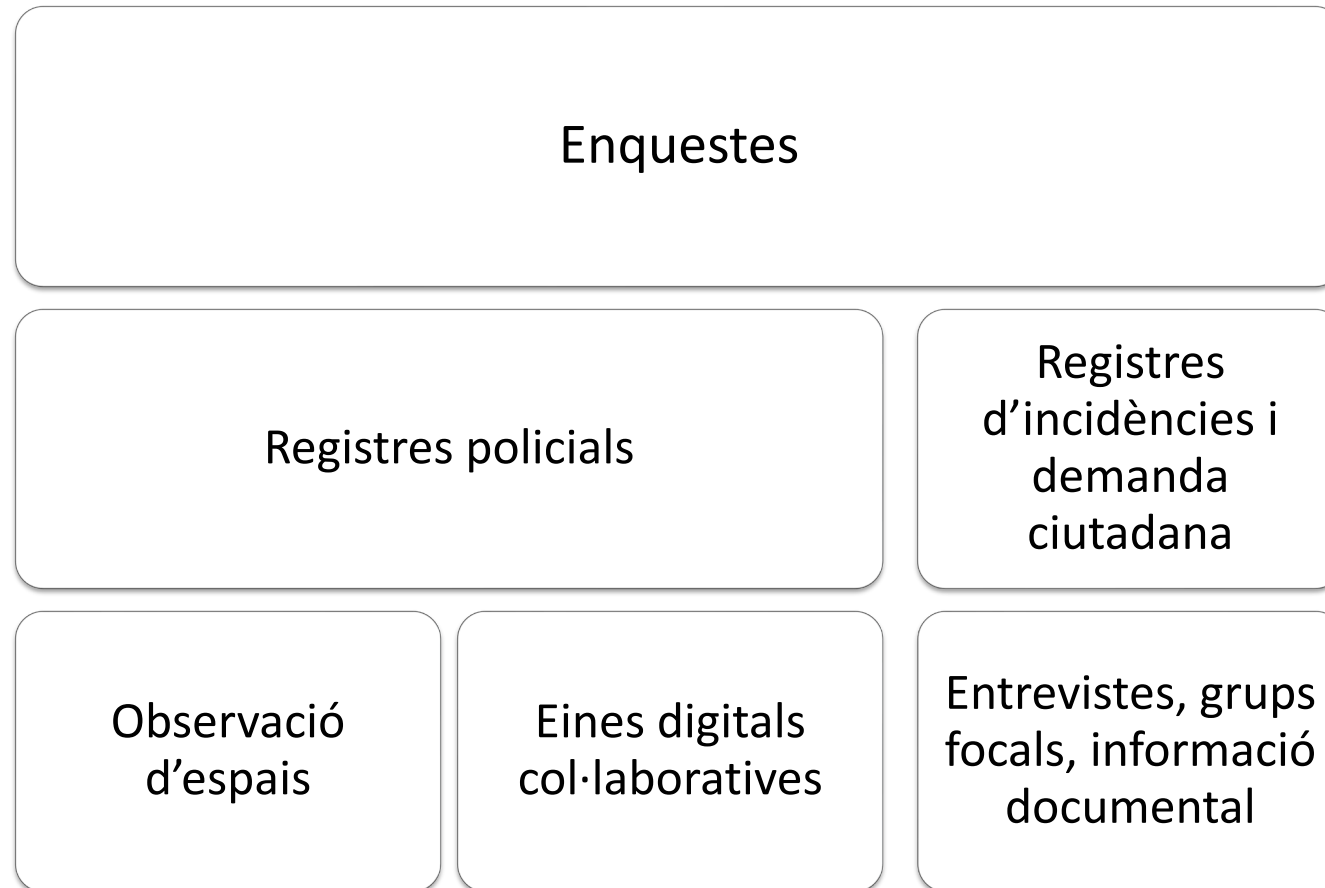
Manquen dades sobre seguretat als barris?

Existeix una gran quantitat de dades que poden informar el disseny i avaluació de polítiques de seguretat. Ara bé:

- Orígens diferents: administració, serveis municipals, població, serveis d'estudi, universitats i instituts de recerca.
- No totes estan dissenyades per a la recerca.
- Diferent disponibilitat segons recursos.
- Diferents nivells de periodicitat, sistematització i tractament.
- Diferents escales territorials.

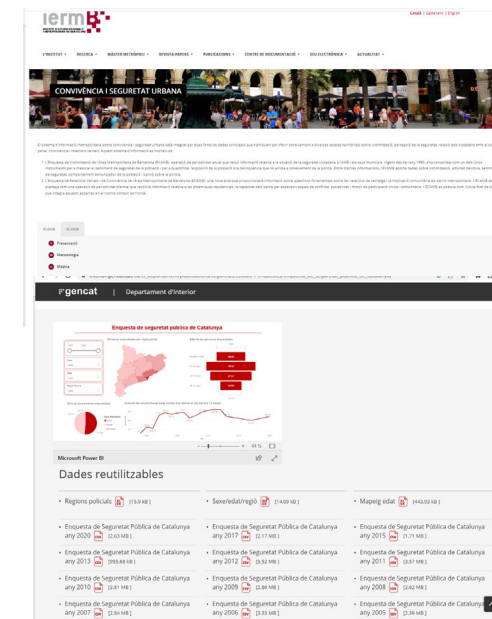
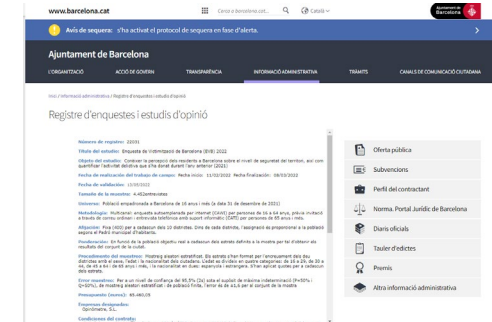
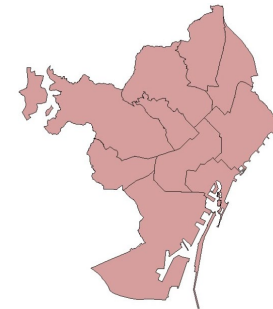
Quines fonts d'informació es poden utilitzar en polítiques de seguretat?

Enquestes de victimització i convivència

- Enquestes genèriques de victimització i seguretat.
- Enquestes específiques (Violència masclista, violència sexual, victimització gent gran, ...).
- Altres enquestes amb informacions sobre seguretat.

- 1984: Enquesta de victimització i opinió sobre la seguretat de Barcelona (**EVB**). Ajuntament de Barcelona (Direcció Serveis de Prevenció).
- 1990: Enquesta de victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (**EVAMB**). Àrea Metropolitana de Barcelona.
- 1999: Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (**ESPC**). Departament d'Interior.
- 2018: Enquesta de relacions veïnals i convivència de l'AMB (**ECAMB**). Àrea Metropolitana de Barcelona.

Potencialitats i límits per a l'anàlisi de la seguretat als barris

Aportacions

- Dissenyades per a la recerca.
- Informació sobre victimització, activitat delictiva.
- Informació sobre percepció de seguretat, opinions i actituds vers la seguretat i les polítiques de seguretat.
- Informacions sobre relació dels ciutadans amb el sistema penal.
- Informació sobre sociabilitat, convivència i vincles als barris.
- Informacions sobre discriminacions i agressions discriminatòries.
- Indicadors desagregats territorialment i segons característiques individuals.

Limitacions i dificultats

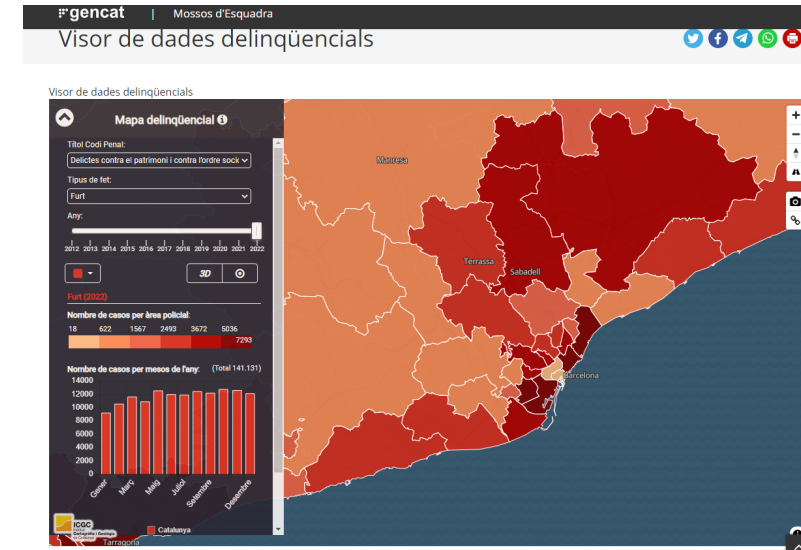
- Representativitat de les mostres: població no resident, grups difícils d'entrevistar, categorització més enllà de les variables tradicionals, disposició a respondre.
- Marges d'error i nivells de desagregació territorial.
- Implicacions de la metodologia de TC en la resposta.
- Necessitat de recursos econòmics i tècnics.
- Indicadors per a nivell estratègic més que operatiu.

Potencialitats a nivell de barris

- Ampliacions puntuals de mostra (municipis, districtes, barris).
- Estimacions d'indicadors en àrees petites.
- Integració/complementació amb altres fonts d'informació.

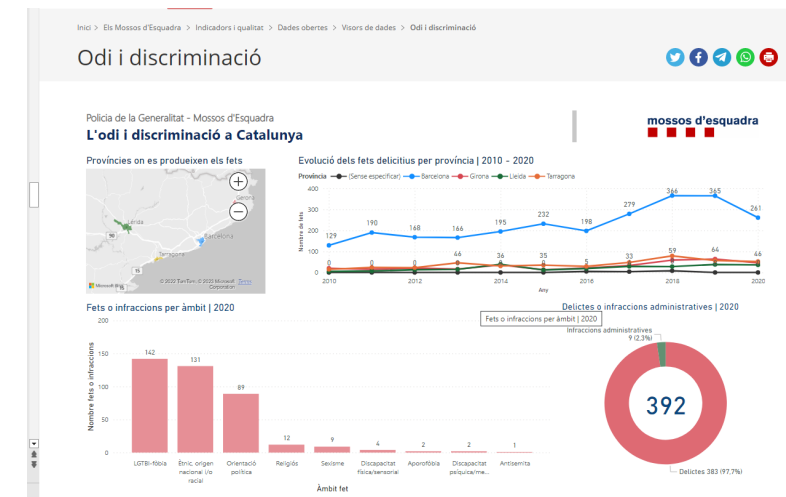
Registres policials

- Activitat policial, activitat preventiva, contactes amb comunitat
- Activitat delictiva (fets coneguts)
- Eficàcia (fets resolts)
- Dades temàtiques: violència masclista, delictes odi

Catàleg de dades obertes de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra

Activitat policial operativa	Activitat institucional
Dades organitzatives	Suggestiments, agràiments i queixes (SAQ)
Dades delinqüencials	Violència domèstica i masclista
Activitats de prevenció	Trànsit i mobilitat

Potencialitats i límits per a l'anàlisi de la seguretat als barris

Aportacions

- Són útils per avaluar l'activitat policial i les càrregues de la policia.
- Són útils per avaluar l'eficàcia policial.
- Són útils per quantificar delictes greus i poc freqüents.
- Proporcionen dades en àrees geogràfiques petites.
- Proporcionen dades sobre població flotant.
- Proporcionen informació regular i territorialitzada.

Limitacions i dificultats

- No tots els delictes es denuncien, ni s'investiguen en la mateixa proporció.
- Poden registrar increments (o decrements) de la delinqüència sense que necessàriament hagin passat.
- Com qualsevol registre, depenen dels hàbits i les normes de registre (no tota la informació està sistematitzada).
- Es limiten al component objectiu de la seguretat, no mesuren ni la por del delicte ni el sentiment de seguretat o inseguretat.

Potencialitats a nivell de barris

- Projectes o convenis per al càlcul d'indicadors a nivell de barris.
- Millora dels registres i de la informació georeferenciada.
- Integració/complementació amb altres fonts d'informació.

Registres sobre incidències i demanda ciutadana

BBDD on queda registrada informació sistemàtica sobre la gestió/activitat dels serveis de l'administració pública.

Incidències, demandes de la ciutadania gestionades per l'administració local.

- Manteniment, deteriorament, estat dels espais urbans.
- Conflictes, molèsties, incidències de convivència a l'espai públic.
- Conflictes molèsties, incidències, a escales de veïns.

Incidents gestionats per la Guàrdia Urbana a la ciutat de Barcelona

Ciutat i serveis **Seguretat**

Incidents gestionats per Guàrdia Urbana (GUB) a la ciutat de Barcelona segons codificació interna de l'aplicació.

Veure descripció complementària i definició de camps

Llicència: Creative Commons Attribution 4.0 [Open Data](#)

Grau d'obertura: ★★☆☆☆

Dada i recursos

2022

2022_Incidents_gestionats_GUB.csv

Previsualització Descarregar

2021

2020

2019

2022_IRIS_Peticions_Ciutadanes_OpenData.csv

Descarregar API de dades

Incidències, queixes, suggeriments, consultes i agraïments de la ciutadania a l'Ajuntament de Barcelona. Incorpora el tipus de petició, la classificació temàtica, les dates d'alta i tancament, la localització i els canals d'entrada i resposta.

Dataset: Incidències, queixes, suggeriments, consultes i agraïments gestionats per l'Ajuntament de Barcelona

Previsualització del recurs Informació adicional Explorador de dades

Ord	Graph	Map	201220 records	1	-100	Search data	Go	Filters					
id	FITXA_ID	TIPUS	AREA	ELEMENT	DETALL	DIA_DA...	MES_D...	ANY_DA...	DIA_DA...	MES_D...	ANY_DA...	CODI_DI...	DISTRIC...
1	1689987	INCIDE...	Recollid...	Recollid...	Contenid...	1	1	2022	1	1	2022	7	Horta-G...
2	1689992	INCIDE...	Mantenim...	Semàfors	Semàfor	1	1	2022	1	1	2022	8	Nou Ba
3	1689985	INCIDE...	Mantenim...	Calçada	Calçada	1	1	2022	1	1	2022	6	Gràcia
4	1689988	INCIDE...	Recollid...	Netja c...	Objectes...	1	1	2022	1	1	2022	9	Sant An
5	1689986	INCIDE...	Mantenim...	Escalles	Escalà	1	1	2022	1	1	2022	7	Horta-G
6	1689991	INCIDE...	Mantenim...	Semàfors	Semàfor	1	1	2022	1	1	2022	7	Horta-G
7	1689989	PETICIO...	Gestions...	Recollid...	Rec. ani...	1	1	2022	1	1	2022		
8	1689990	INCIDE...	Mantenim...	Semàfors	Semàfor	1	1	2022	1	1	2022	10	Sant M
9	1688988	QUEIXA	Preveni...	Incompl...	Molèstie...	31	7	2021	2	1	2022	10	Sant M
10	1690023	QUEIXA	Preveni...	Incompl...	Molèstie...	18	8	2021	2	1	2022	3	Sants-S
11	1689980	QUEIXA	Preveni...	Activació...	Tracte re...	4	9	2021	2	1	2022		
12	1689990	INCIDE...	Mantenim...	Espais p...	Espais p...	18	10	2021	2	1	2022	3	Sants-S
13	1689989	QUEIXA	Preveni...	Incompl...	Molèstie...	8	11	2021	2	1	2022	6	Gràcia
14	1689986	INCIDE...	Recollid...	Netja c...	Orns ex...	11	11	2021	2	1	2022	3	Sants-S
15	1689987	INCIDE...	Informac...	Incidènci...	No ha re...	12	11	2021	2	1	2022		

Potencialitats i límits per a l'anàlisi de la seguretat als barris

Aportacions

- Proporcionen una gran quantitat d'informació sobre aspectes que es relacionen amb la seguretat i la convivència.
- Facilitat per al tractament estadístic i reducció del temps de codificació.
- No suposen un cost addicional en recollida de dades
- Proporcionen informació regular i territorialitzada.

Limitacions i dificultats

- El seu objectiu primari no és la recerca.
- Manca de representativitat: biaixos de cobertura, problemes de sots i sobre-registre.
- Nivells diferents de sistematització, accés i disponibilitat segons el municipi.
- Dificultats d'harmonització entre registres
- Limitacions conceptuals: La informació recollida es codifica en funció de les necessitats de gestió, més que d'anàlisi.

Potencialitats a nivell de barris

- Projectes per a l'harmonització i el càlcul d'indicadors a nivell de barris.
- Millora dels registres i de la informació georeferenciada.
- Integració/complementació amb altres fonts d'informació.

Observació d'espais

Mètodes per observar i recollir informació sobre determinats aspectes dels espais (tant físics com socials...) (llocs i subjectes).

- Observació social sistemàtica, quantitativa .
- Observació no sistemàtica, tècniques col·laboratives, de participació, qualitatives (marxes, mapejos, caminades...).

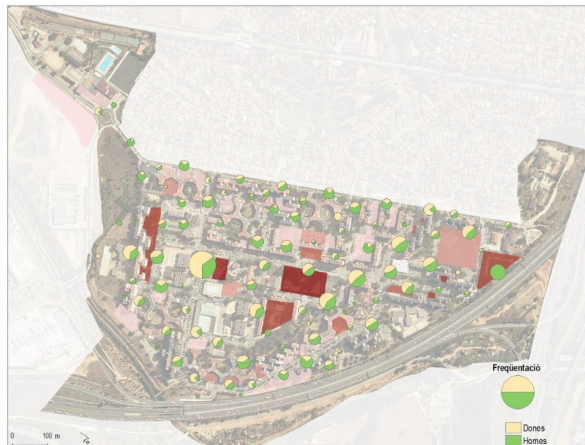
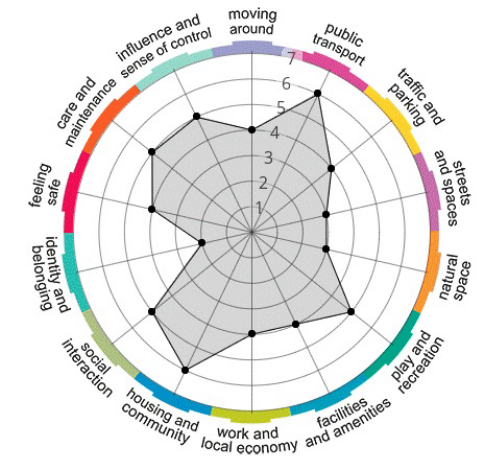
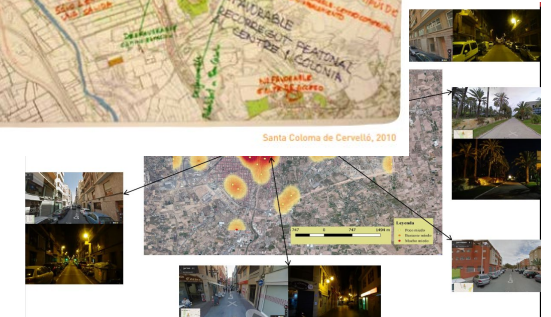

Figure 1. Screen captures of Google Street View panoramic images

Potencialitats i límits per a l'anàlisi de la seguretat als barris

Aportacions

- Aporten informació a escala petita que no es pot obtenir del planejament urbanístic, dels registres ni enquestes.
- Permeten estudiar la relació entre la configuració física de l'espai i el seu ús social.
- Les observacions participatives, qualitatives mesuren percepcions de seguretat, motius, espais de la inseguretat.
- Faciliten la comprensió i l'elaboració d'estratègies i propostes.
- Es poden aplicar en termes d'interseccionalitat.

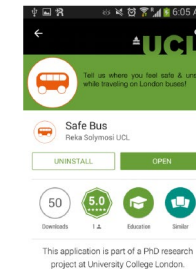
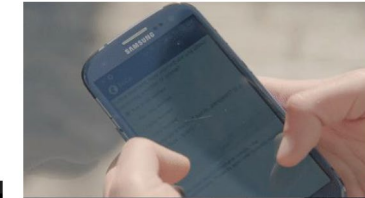
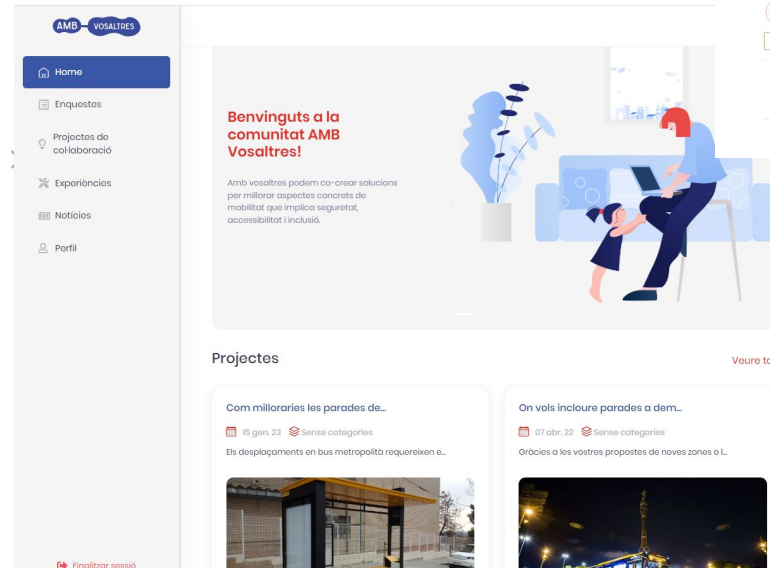
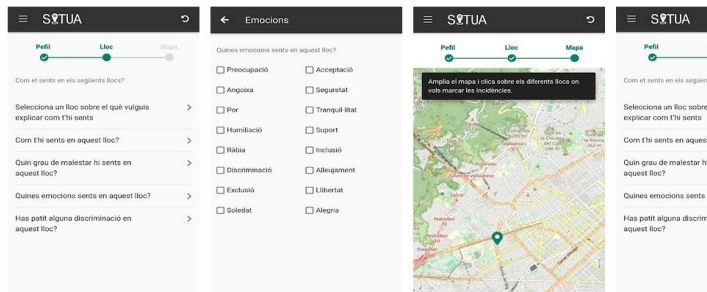
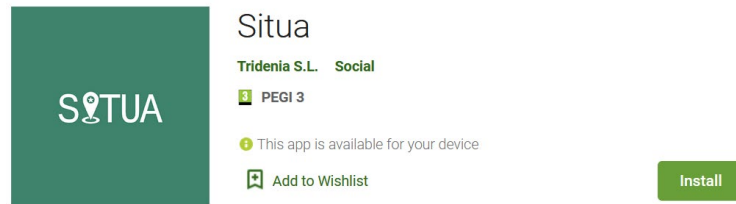
Limitacions i dificultats

- L'observació sistemàtica quantitativa és costosa en temps i recursos.
- Es desenvolupen sobre espais concrets o barris, no permeten generalitzar o aplicar-se a àrees més grans.

Potencialitats a nivell de barris

- Projectes per a la realització d'observacions sistemàtiques en barris o espais on s'han detectat problemàtiques o on es vol intervenir.
- Projectes per a la realització de marxades, caminades en espais o moments on s'han detectat inseguretats.
- Millora dels registres i de la informació georeferenciada.
- Integració/complementació amb altres fonts d'informació.

Eines digitals on registrar experiències, vivències, incidències o propostes relacionades amb la seguretat.

GUÍA DE USO
InseguridApps: Aplicación para el estudio de la distribución de la percepción de seguridad

Potencialitats i límits per a l'anàlisi de la seguretat als barris

Aportacions

- Aporten informació a escala petita que no es pot obtenir del planejament urbanístic, dels registres ni enquestes.
- Eines participatives, poden generar espais de coproducció, comunitats, poden recollir percepcions i propostes de millora.
- Estalvi de costos en recollida de dades.

Limitacions i dificultats

- Problemes de biaix i representativitat de les dades: moltes persones no arribaran mai a utilitzar-les.
- Problemes de privacitat, nivell de detall que es comparteix (ubicacions, característiques personals...).
- Orientació de l'app pot ser molt diferent: col·laborativa, de gestió/intervenció.
- Riscos d'estigmatització, exclusió, increment del control social.

Potencialitats a nivell de barris

- Desenvolupament o ús d'apps col·laboratives per fer mapejos de la percepció d'inseguretat i aquells aspectes que hi incideixen.
- Aplicacions amb perspectives interseccionals.

En síntesi:

- Fonts amb nivell de sistematització molt diferents, objectius i aproximacions diferents a la seguretat, cadascuna amb avantatges i limitacions.
- Desigualtat de dades entre els territoris.
- Manca d'indicadors sistemàtics a nivell de barris.
- Desajustos entre l'obtenció de dades i les necessitats d'intervenció i resposta.

Per a seguir avançant:

- Desenvolupament de projectes i convenis per a produir indicadors quantitatius de seguretat a nivell de barris.
- Transferència de recerques i anàlisis sobre la construcció social de la seguretat.
- Impuls a les eines col·laboratives, participatives i qualitatives.
- Articulació, integració o complementació entre les diferents fonts d'informació.
- Transparència i accés a les fonts d'informació.
- Necessitat d'establir canals on compartir coneixement entre decisors, equips de recerca i persones que treballen al territori.
- Paper de les administracions supralocals per a donar suport a la generació d'indicadors i estudis a nivell de barris.

Àrea de Convivència i Seguretat Urbana de l'IERMB:

Marta Murrià Sangenís
Cristina Sobrino Garcés
José María López Riba

 <https://iermb.uab.cat/ca/>

 iermb@uab.cat

 +34 935 868 880

 @iermbcn